

ÎNCHEIERE

22 ianuarie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Nina Vascan
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de Olga Postolachi,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Olga Postolachi
împotriva Lilieii Gîscă, intervenient accesoriu Petru Postolachi privind încasarea
datoriei, repararea prejudiciului material și moral,
împotriva deciziei din 08 august 2019 a Curții de Apel Bălți,

c o n s t a t ă :

La 19 iulie 2017 Olga Postolachi a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Lilieii Gîscă privind încasarea sumei de 7800 dolari SUA, cât și încasarea
prejudiciului material și moral.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că în urma adresării cu plângere la
procuratură pe numele pârâtei, ultima la 25 octombrie 2009, a înaintat o acțiune civilă
împotriva sa la Judecătoria mun.Bălți privind rezilierea contractului de subarendă cu
încasarea sumei arendei pentru anul 2009 în mărime de 1800 dolari SUA. Aceasta a
indicat în cerere că deoarece s-a îmbolnăvit a fost nevoită să transmită terenul în
subarendă, concomitent comunicând că nu i s-a achitat plata pentru anul 2009. Aceste
argumente a pârâtei nu corespund realității, iar la baza acțiunii civile au stat probe
false.

În urma examinării plângerilor depuse de către ea, în cadrul Inspectoratului de
poliție Bălți, iar ulterior la Procuratura mun.Bălți, Lilia Gîscă a dat explicații false și
contradictorii privind relațiile contractuale dintre ele.

Astfel, la 01 septembrie 2006 la notarul Vasile Frecăuțanu urma să fie perfectat
contractul de vânzare-cumpărare a terenului. Dânsa neavând la mână contractul de
vânzare-cumpărare, a transmis pârâtei suma de 7800 dolari SUA, ceea ce constituia
prețul terenului negociat. Ulterior însă a primit de la notar contract de subarendă a
terenului și nu contract de vânzare-cumpărare, astfel pârâta dobândind prin
escrocherie suma de 7800 dolari SUA.

La 22 februarie 2011 a depus acțiune civilă la Judecătoria Rîșcani împotriva Liliei Gîscă cu privire la declararea nulității contractului de subarendă, încasarea datoriei și compensarea prejudiciului material și moral. Ulterior, a primit titlul executoriu din 15 februarie 2013 pe marginea cauzei menționate, însă Lilia Gîscă prin diferite mijloace false a încetat procedura de executare a titlului executoriu.

Astfel, reclamanta solicită încasarea din contul Liliei Gîscă a sumei obținute prin escrocherie în mărime de 7800 dolari SUA, prețul terenului achitat de către ea.

Prin încheierea din 10 ianuarie 2018 a Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani din 10 ianuarie 2018 a fost atras în calitate de intervenient accesoriu de partea reclamantă Petru Postolachi (f.d.67, vol.I).

Prin încheierea din 21 martie 2018 a Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani a fost încetat procesul pornit la cererea de chemare în judecată înaintată de Olga Postolachi împotriva Liliei Gîscă, intervenient accesoriu Petru Postolachi privind restituirea sumei în mărime de 7800 dolari SUA, încasarea prejudiciului material și moral, din motiv că într-un litigiu între aceleași părți, cu privire la același obiect și pe aceleași temeuri s-a emis hotărâre judecătorească rămasă irevocabilă (f.d.181, 182-185).

Prin decizia din 19 iunie 2018 a Curții de Apel Bălți s-a admis recursul declarat de Olga Postolachi, s-a casat încheierea din 21 martie 2018 a Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani prin care s-a încetat procesul civil, s-a restituit pricina spre rejudecare în prima instanță, în alt complet de judecată (f.d. 206-210, 217-218, vol.I).

Prin hotărârea din 22 noiembrie 2018 a Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani s-a respins acțiunea înaintată de către Olga Postolachi împotriva Liliei Gîscă cu privire la încasarea sumei de 7800 dolari SUA, a prejudiciului material și moral, ca fiind neîntemeiată.

Pentru a decide astfel, instanța de fond examinând probele prezentate de către reclamantă, a ajuns la concluzia că afirmația acesteia precum că în momentul încheierii contractului de subarendă a transmis pârâtei suma de 7800 dolari SUA, poartă un caracter declarativ și nu este confirmat prin nici o probă pertinentă, deși reieșind din prevederile art. 210 alin. (1) Cod civil, trebuie să fie încheiate în scris actele juridice dintre persoanele juridice, dintre persoanele juridice și persoanele fizice și dintre persoanele fizice dacă valoarea obiectului actului juridic depășește 1000 de lei, iar în cazurile prevăzute de lege indiferent de valoarea obiectului.

Instanța a menționat că la aceeași concluzie a ajuns și Curtea Supremă de Justiție prin decizia din 31 iulie 2013 în care s-a soluționat litigiul dintre Olga Postolachi împotriva Liliei Gîscă privind declararea nulității contractului de subarendă și încasarea aceleiași sume de 7800 dolari SUA în care Curtea a respins ca fiind neîntemeiată acțiunea Olgăi Postolachi.

Instanța a constatat că afirmația reclamantei precum că pârâta a dobândit această sumă prin escrocherie este neîntemeiată, or potrivit ordonanței de încetare a urmăririi penale emisă la 18 octombrie 2010 de către procurorul în Procuratura Bălți, Oxana Munteanu, Lilia Gîscă a fost scoasă de sub urmărirea penală din lipsa în acțiunile ei a elementelor infracțiunii prevăzute de art. 196 alin. (4) Cod penal, pe faptul cauzării Olgăi Postolachi a unui prejudiciu material prin înșelăciune și abuz de încredere.

Prin încheierea din 21 martie 2019 a Curții de Apel Bălți apelul declarat de Petru Postolachi împotriva hotărârii Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani din 22 noiembrie 2018 a fost restituit ca tardiv (f.d.54).

Prin decizia din 08 august 2019 a Curții de Apel Bălți s-a respins apelul declarat de Olga Postolachi și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani din 22 noiembrie 2018, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Olga Postolachi împotriva Liliei Gîscă, intervenient accesoriu Petru Postolachi privind încasarea sumei dobândite prin escrocherie, prejudiciul material și moral.

La 01 noiembrie 2019 Olga Postolachi a declarat recurs completat prin cererea din 21 ianuarie 2020, solicitând casarea deciziei din 08 august 2019 a Curții de Apel Bălți și a hotărârii din 22 noiembrie 2018 a Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani, cu pronunțarea unei hotărâri noi de admitere integrală a pretențiilor din acțiune.

În motivarea recursului a indicat dezacordul cu soluțiile instanțelor ierarhic inferioare și a redat circumstanțele de fapt indicate pe parcursul examinării cauzei, menționând că instanța de apel nu s-a expus asupra argumentelor expuse în cererea sa de apel.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Materialele dosarului confirmă faptul că decizia din 08 august 2019 a Curții de Apel Bălți a fost expediată pentru cunoștință participanților la proces la 04 septembrie 2019 (f.d. 102, vol.II), fiind recepționată de Olga Postolachi la 10 septembrie 2019 (f.d. 103, vol.II). Prin urmare, Olga Postolachi a declarat la 01 noiembrie 2019 recurs împotriva deciziei instanței de apel, în termenul stabilit de lege.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

În conformitate cu art. 439 alin. (3) Cod de procedură civilă, judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin.(2).

Examinând admisibilitatea recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Olga Postolachi este inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Olga Postolachi, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Or, argumentele invocate în recurs se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanțele ierarhic inferioare și nu redă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate și urmează a fi respins.

Aderent, recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, condiția legală a dezvoltării motivelor de recurs implicând determinarea greșelilor imputate instanțelor inferioare, o minimă argumentare a criticii în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei se precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate

intervenii în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă din recursul declarat nu rezultă încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

Cât privește dreptul justițiabilului „de a fi auzit de o instanță”, garantat de art. 6 § 1 al Convenției Europene a Drepturilor Omului, instanța notează că obligația de a motiva o hotărâre judecătorească poate varia în funcție de natura deciziei în cauză (a se vedea *inter alia*, *Helle vs Finlanda*, 19 decembrie 1997, parag.55; *Hansen vs Norvegia*, 2 octombrie 2014, parag.71-74).

De fapt în concepția instanței europene, articolul 6 § 1 nu impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs, care întemeindu-se pe dispozițiile legale specificate, respinge un recurs ca fiind „lipsit de șanse de succes”, ceea ce s-a constatat în cazul de față (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Kukkonen vs Finlanda* (nr.2), 13 ianuarie 2009, parag.24; *Baydar vs Olanda*, 24 aprilie 2018, parag.46).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de Olga Postolachi.

În conformitate cu art. 270, 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Olga Postolachi.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Nina Vascan

Victor Burduh